

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,

faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VALSTYBINĖS KITOS PASKIRTIES ŽEMĖS SKLYPO DALIES IR VALSTYBINĖS KITOS PASKIRTIES ŽEMĖS SKLYPŲ PERDAVIMO PATIKĖJIMO TEISE“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybinės kitos paskirties žemės sklypo dalies ir valstybinės kitos paskirties žemės sklypų perdavimo patikėjimo teise“ projektą (toliau – nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslai:

1. perduoti Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NŽT) šiuo metu valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos (toliau – VĮ LAKD) patikėjimo teise valdomą valstybinės kitos paskirties žemės sklypo Pasvalio r. sav., kurio naudojimo būdas – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, kadastro numeris – 4380/7001:16, unikalus numeris – 4400-5462-1240, plotas – 2,3375 hektaro, dalį (perduodamos dalies plotas – 0,5651 hektaro) (toliau – žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalis) valdyti, naudoti ir disponuoti ja patikėjimo teise;

2. perduoti VĮ LAKD šiuo metu NŽT patikėjimo teise valdomus valstybinės kitos paskirties žemės sklypus, kurių naudojimo būdas – susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos, valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise:

2.1. žemės sklypą Vilniaus m. sav. (kadastro numeris – 0101/7001:1, unikalus numeris – 4400-4377-2227, plotas – 13,5386 hektaro);

2.2. žemės sklypą Vilniuje (kadastro numeris – 0101/7001:2, unikalus numeris – 4400-4377-8498, plotas – 13,9466 hektaro);

2.3. žemės sklypą Trakų r. sav. (kadastro numeris – 7904/7001:3, unikalus numeris – 4400-5407-8674, plotas – 0,6323 hektaro);

2.4. žemės sklypą Trakų r. sav. (kadastro numeris – 7904/7001:4, unikalus numeris – 4400-5408-1913, plotas – 0,5263 hektaro);

2.5. žemės sklypą Zarasuose (kadastro numeris – 4380/7001:16, unikalus numeris – 4400-5426-2674, plotas – 0,3281 hektaro).

Teisinis pagrindas – Lietuvos Respublikos žemės įstatymo (toliau – Žemės įstatymas) 7 straipsnio 1 dalies 1, 6 punktai, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Disponavimo įstatymas) 7 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies 1 ir 2 punktai, 10 straipsnio 2 ir 3 dalys, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (toliau – Įmonių įstatymas) 13 straipsnio 2, 5 ir 6 dalys.

Pagal Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl geležinkelio jungties „Rail Baltic / Rail Baltica“ plėtros, pasirašyto 2017 m. sausio 31 d. Taline, ratifikuoto Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. spalio 10 d. įstatymu Nr. XIII-664, 7 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas valstybei, kurios teritorijoje yra projekto „Rail Baltica“ infrastruktūros ir su ja susijusios žemės dalis, priklauso ta geležinkelio infrastruktūros dalis, o paskirtajam infrastruktūros valdytojui suteikiama teisė naudotis žeme ir infrastruktūra.

Sudėtinė projekto „Rail Baltica“ dalis, kaip numato bendrosios Lietuvos, Latvijos ir Estijos įmonės „RB Rail AS“ ir Inovacijų ir tinklų programų vykdomosios įstaigos 2018 m. liepos 13 d. pasirašytas dotacijos susitarimas Nr. INEA/CEF/TRAN/M2016/1360716 dėl projekto Nr. 2016-EU-TMC-0116-M „Standartinės (1435 mm) geležinkelio linijos tiesimas koridoriuje „Rail Baltic / Rail Baltica“ (RB) per Estiją, Latviją ir Lietuvą (III dalis)“¹ (toliau – dotacijos susitarimas), yra ir su naujos geležinkelio linijos tiesimu susijusių automobilių kelių statyba ir (arba) rekonstrukcija.

Dotacijos susitarime numatytų Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdytinų veiklų įgyvendinimas (išskyrus tas funkcijas, kurias vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais vykdo Susisiekimo ministerija arba kurias vadovaudamasis 2016 m. rugsėjo 30 d. projekto „Rail Baltic / Rail Baltica“ viešųjų pirkimų schemos įgyvendinimo sutartimi vykdo projekto koordinatorius „RB Rail AS“), vadovaujantis Lietuvos Respublikos geležinkelio transporto kodekso 23 straipsnio 1 dalimi, yra pavestas viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytojui AB „LTG Infra“².

Pažymėtina, kad žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalis yra reikalinga vietinės reikšmės automobilių keliams statyti ir rekonstruoti dėl europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena tiesimo Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje pagal Žemės paėmimo visuomenės poreikiams vietinės reikšmės automobilių kelių statybai ir rekonstrukcijai dėl europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena tiesimo Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje projektą³, vadovaujantis Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena specialiojo plano⁴ sprendiniais.

Vadovaujantis Žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, NŽT yra visos Lietuvos Respublikos valstybinės žemės (išskyrus žemę, kuri šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka patikėjimo teise perduota kitiems subjektams) patikėjimo teisės subjektas (patikėtinė). Valstybinės reikšmės keliams priskirta žemė išimtinė nuosavybės teise priklauso valstybei, ją patikėjimo teise valdo, naudoja ir ja disponuoja VĮ LAKD (Lietuvos Respublikos kelių įstatymo (toliau – Kelių įstatymas) 10 straipsnio 2 dalis). Atsižvelgiant į tai, kad dėl europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena tiesimo valstybinės reikšmės kelias Nr. 3109 Ustukai–Šimoniai–Stipinai (unikalus numeris – 4400-4190-3795), esantis žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalyje, bus naikinamas ir įrengiamas gretimame žemės sklype, o vietoje jo žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalyje bus įrengiamas *vietinės reikšmės* automobilių kelias, kurio VĮ LAKD patikėjimo teise nevaldys, ši žemės sklypo dalis perduotina NŽT patikėjimo teise. NŽT šiuo metu yra valstybinės žemės sklypo Pasvalio r. sav. (kadastro numeris – 4380/7001:16, unikalus numeris – 4400-5462-1240) likusios dalies (plotas – 1,7724 hektaro) patikėtinė.

¹https://www.railbaltica.org/wp-content/uploads/2018/10/Action-No.-2016-EU-TMC-0116-M_for_publication_approved-by-INEA.pdf, žr. p. 17–18.

² Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2020 m. birželio 9 d. įsakymas Nr. 3-366 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2018 m. rugpjūčio 21 d. įsakymo Nr. 3-423 „Dėl pavedimo AB „Lietuvos geležinkeliai“ įgyvendinti dotacijos susitarime Nr. INEA/CEF/TRAN/M2016/1360716 dėl projekto Nr. 2016-EU-TMC-0116-M įgyvendinimo numatytas veiklas“ pakeitimo“.

³ Patvirtintas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2019 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. 1P-387-(1.17 E.) „Dėl Žemės paėmimo visuomenės poreikiams (europinio standarto geležinkelio linijai Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena Pasvalio rajono savivaldybės teritorijoje) projekto patvirtinimo“.

⁴ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2017 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 31 „Dėl Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena specialiojo plano patvirtinimo ir žemės paėmimo visuomenės poreikiams europinio standarto geležinkelio linijai Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena nutiesti procedūros pradžios“.

Įmonių įstatymo 13 straipsnio 6 dalis nustato, kad dalis valstybės įmonės turto Disponavimo įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka gali būti perduota kitiems asmenims nuosavybės ar patikėjimo teise Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu. Susisiekimo ministerija, VĮ LAKD teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija, neprieštarauja, kad žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalis būtų perduota NŽT valdyti, naudoti ir disponuoti ja patikėjimo teise.

Atsižvelgiant į Įmonių įstatymo 13 straipsnio 6 dalyje įtvirtintą reikalavimą sprendime perduoti valstybės įmonės turto dalį kitiems asmenims nurodyti, kurioje nuosavo kapitalo dalyje – valstybės įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo – turi būti registruojamas valstybės įmonės turto vertės sumažėjimas, nutarimo projekto 3 punkte numatyta, kad VĮ LAKD turto vertės sumažėjimas registruojamas turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje.

Nutarimo projekto 1 punkte numatytas VĮ LAKD patikėjimo teise valdomos žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalies perdavimas atitinka Disponavimo įstatymo 9 straipsnyje įtvirtintus visuomeninės naudos (turtas valdomas, naudojamas, disponuojama juo siekiant visuomenės interesų tenkinimo), efektyvumo (siekiama maksimalios naudos visuomenei), racionalumo (turtas racionaliai valdomas ir naudojamas) principus.

Atsižvelgiant į tai, kad pagal Kelių įstatymo 10 straipsnio 2 dalies nuostatas valstybinės reikšmės keliams priskirta žemė priklauso valstybei išimtinė nuosavybės teise, VĮ LAKD kreditorių reikalavimai iš tokio turto negalėtų būti tenkinami, todėl dėl žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalies perdavimo NŽT rizika tenkinti VĮ LAKD kreditorių reikalavimus nekyla.

Dėl žemės sklypų perdavimo VĮ LAKD patikėjimo teise (nutarimo projekto 2 punktas)

Vadovaujantis Kelių įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, 10 straipsnio 2 dalimi, VĮ LAKD yra vienintelė valstybinės reikšmės kelių ir jiems priskirtos valstybinės žemės patikėtinė. Kelių įstatymo 5 straipsnio 3 dalimi VĮ LAKD yra pavesta organizuoti ir koordinuoti valstybinės reikšmės kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą. Pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 3 straipsnio 2 dalies 1 punkto ir 5 dalies nuostatas privalomasis reikalavimas statytojo teisei įgyvendinti yra žemės sklypo, kuriame statomas statinys, valdymas nuosavybės teise arba valdymas ir naudojimas kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais.

NŽT patikėjimo teise valdo du valstybinės kitos paskirties žemės sklypus Vilniaus m. sav. (unikalus numeriai – 4400-4377-2227 ir 4400-4377-8498), kuriuos užima VĮ LAKD patikėjimo teise valdomas valstybinės reikšmės magistralinis kelias A1 Vilnius–Kaunas–Klaipėda (unikalus numeris – 4400-1005-0852), du valstybinės kitos paskirties žemės sklypus Trakų r. sav. (unikalus numeriai – 4400-5407-8674 ir 4400-5408-1913), kuriuos užima valstybinės reikšmės rajoninis kelias Nr. 4754 Vaickūniškės–Promiežiai (unikalus numeris – 4400-5413-0651), ir valstybinės kitos paskirties žemės sklypą Zarasuose (unikalus numeris – 4400-5426-2674), kurį užima VĮ LAKD patikėjimo teise valdomas valstybinės reikšmės magistralinis kelias A6 Kaunas–Zarasai–Daugpilis (unikalus numeris – 4400-2251-8138).

Atsižvelgdama į minėtą teisinį reglamentavimą ir siekdama tinkamai vykdyti jai priskirtas funkcijas, VĮ LAKD kreipėsi į Susisiekimo ministeriją su prašymu inicijuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl minėtų valstybinės žemės sklypų perdavimo VĮ LAKD patikėjimo teise projektą.

Pagal Įmonių įstatymo 13 straipsnio 2 dalies nuostatas valstybės įmonei teisės aktų nustatyta tvarka gali būti perduodamas bet koks valstybės įmonės savininko turtas, kurį pagal Disponavimo įstatymą galima perduoti valstybės įmonei patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti. Pagal Disponavimo įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatas valstybinė žemė yra valstybės ilgalaikis materialusis turtas.

Atsižvelgiant į Įmonių įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą reikalavimą sprendime valstybės įmonei perduoti valstybės įmonės savininko turtą patikėjimo teise, jeigu perduodamas turtas nėra dotacija, turi būti nurodyta, kurioje nuosavo kapitalo dalyje – valstybės įmonės savininko kapitalo ar turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo – turi būti registruojamas valstybės įmonės turto vertės padidėjimas, nutarimo projekto 3

punkte numatyta, kad VĮ LAKD turto vertės padidėjimas registruojamas turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkančio kapitalo dalyje.

Priėmus nutarimą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Teigiamos pasekmės – būtų sudarytos sąlygos tiesiant europinio standarto geležinkelio liniją Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena žemės sklypo Pasvalio r. sav. dalyje įrengti vietinės reikšmės automobilių keliuos; būtų įgyvendintos Kelių įstatymo 10 straipsnio 2 dalies, Statybos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos, valstybinės reikšmės kelių ruožuose, kurie yra nutarimo projekto 2 punkte nurodytuose valstybinės žemės sklypuose, VĮ LAKD galėtų įgyvendinti statytojo teises ir vykdyti kitas jai teisės aktuose priskirtas funkcijas.

Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba. Į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos išvadoje pateiktą redakcinio pobūdžio pastabą atsižvelgta. Taip pat atsižvelgta į didžiąją dalį NŽT išvadoje pateiktų pastabų ir pasiūlymų. Neatsižvelgta į NŽT išvados 1 punkte pateiktą pasiūlymą papildyti nutarimo projekto preambulę nuorodomis į Kelių įstatymo 10 straipsnio 2 dalį, Valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybės tvarkos aprašą⁵ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimą Nr. 757 „Dėl valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2021 m. sausio 28 d. išvadoje Nr. NV-194 dėl panašaus Susisiekimo ministerijos parengto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto⁶ pasiūlė preambulėje nuorodų į Kelių įstatymo 10 straipsnį ir Aprašą atsisakyti. Susisiekimo ministerijos nuomone, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 9 d. nutarimas Nr. 757 „Dėl valstybinės reikšmės automobilių kelių sąrašo patvirtinimo“ taip pat nėra teisinis pagrindas nutarimui priimti.

Atsižvelgiant į tai, kad konkrečiu atveju valstybinės žemės sklypų perdavimo tvarka nėra teisiškai reglamentuota, nutarimo projekto 4 punktu siūloma įgalinti VĮ LAKD ir NŽT Vilniaus miesto skyriaus, Trakų skyriaus, Zarasų skyriaus vedėjus⁷ pasirašyti atitinkamų nutarimo projekte nurodytų valstybinės žemės sklypų perdavimo–priėmimo aktus.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje. Pastabų ir pasiūlymų iš visuomenės negauta.

Teikiamą nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Valstybės turto ir įmonių valdymo skyrius (skyriaus vedėja Roma Andruskevičienė, tel. (8 5) 239 3917, el. p. roma.andruskeviciene@sumin.lt). Tiesioginė nutarimo projekto rengėja – šio skyriaus patarėja Jovita Razgutė (tel. (8 5) 239 3915, el. p. jovita.razgute@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 11 lapų.
3. Kiti dokumentai, 211 lapų.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis

J. Razgutė, tel. (8 5) 239 3915, el. p. jovita.razgute@sumin.lt

⁵ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimu Nr. 16 „Dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybės“.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl valstybinės kitos paskirties žemės sklypų perdavimo patikėjimo teise Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos ir kitos paskirties žemės sklypų perėmimo ir perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonei Lietuvos automobilių kelių direkcijai“ projektas (TAIS NR. 20-14925(2)).

⁷ Atsižvelgiant į NŽT išvadoje pateiktą pasiūlymą.